

СЕМЕЙ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ
ҚР ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

СӨЖ

Тақырыбы: Листериялар. Листериялардың морфологиясы, физиологиясы, антигендері. Экология. Әйел адамның патологиясында атқаратын ролі, иммунитет. Лабораториялық диагностика. Алдын алу және емдеу.

Орындаған: Мөтей А.А.

223-топ, ЖМ

Тексерген: Байзолдина Ж.С.

2017 жыл

Жоспар:

Кіріспе.

Негізгі бөлім:

А) Листерия морфологиясы, антигендері;

Б) Әйел адамның патологиясында атқаратын ролі, клиникалық көрінісі, иммунитет.

С) Лабораториялық диагностика, алдын алу және емдеу.

Қорытынды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.

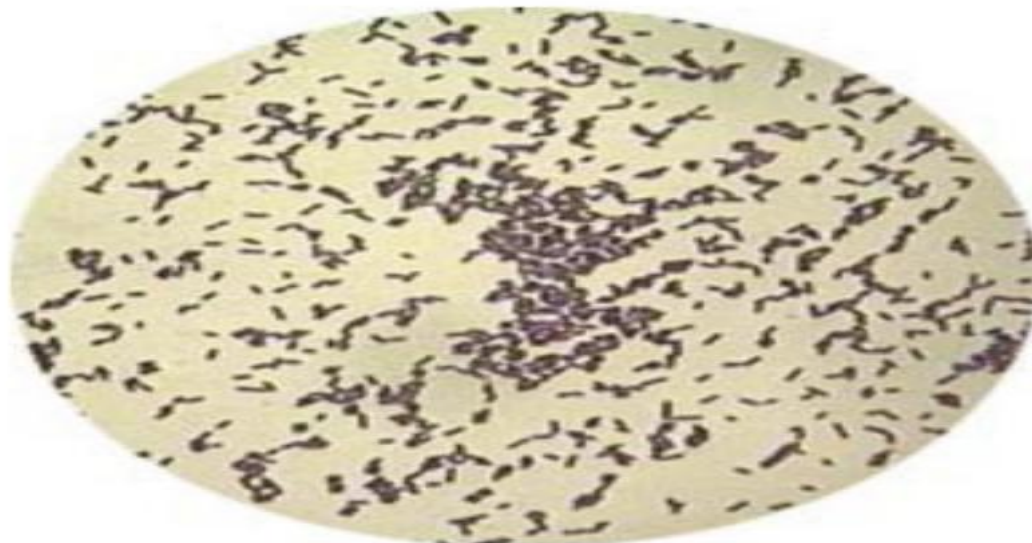

Кіріспе.

Листериоз – *Listeria monocytogenes* қоздыратын, фекальды-оралды жолмен берілетін, клиникалық көрінісі полиморфизммен ерекшеленетін жұқпалы ауру, оның ішінде менингиттік, сепсистік және жүктілерде ұрықты зақымдайтын түрлері жиі кездеседі.

Бұл қоздырғышты М.Хапфес 1911 жылы ашты.

Морфология *Listeria monocytogenes*

Тұқымдастығы: **Lactobacillaceae**

Туыстастығы: **Listeria**

Түрлері: **L.innocua**, **L.monocytogenes**,
L.iwanovii, **L.rayi**, **L.murrayi** және т.б.

L.monocytogenes – қысқа, аздап иілген, грам оң, полиморфты, қозғалмалы таяқша.

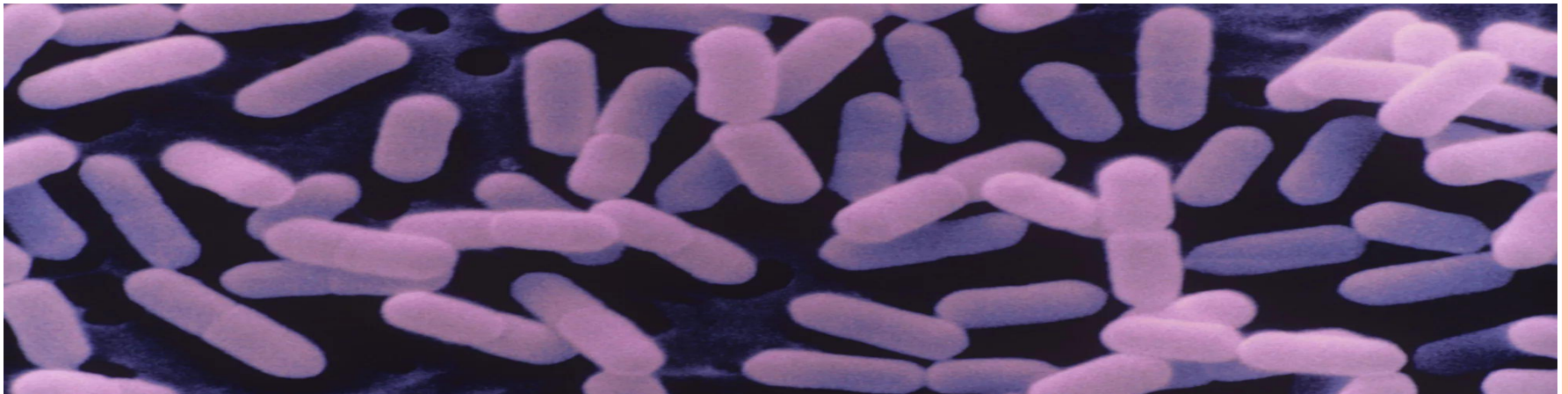
Жағындыда бір-біріне қатарласып немесе бұрыш құрып орналасады.

Талшықтары және капсуласы бар, спора түзбейді.

Антигендері :

Листериялар 16 серологиядық варианттардан тұрады, оның ішінде 15 соматикалық O антигенге, 5 флагеллярлық H-антигенге ие. Әртүрлі серобарларға жататын листериялар бір-бірінен дақылдық және биохимиялық қасиеттерімен ерекшеленбейді, сондай-ақ олар иесінің биологиялық типіне де тәуелді болмайды.

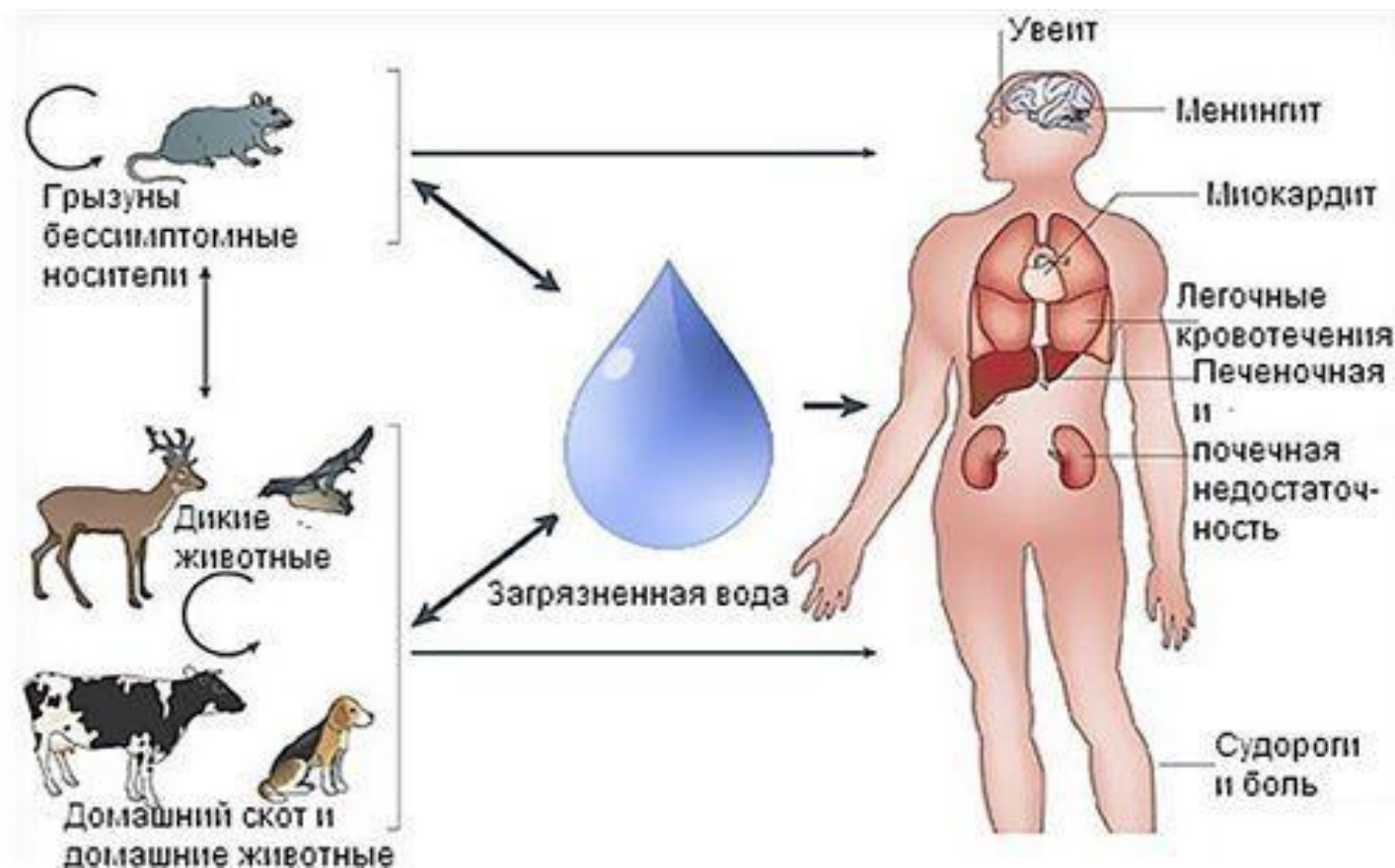
Листерия сапронозды инфекцияға жатады, сыртқы орта негізгі мекені. Көбінесе сүр және малазықтық шөптерде кездеседі.

Таралуы:- алиментарлық (ет, сүт, сыр,көкөніс);

- ауа-шаң арқылы (жануар жүнін, терісін өңдеген кезде);

- қарым-қатынас (ауру жануарды күткенде).

Инфекция көзі: кеміргіштер, ауыл шаруашылық жануарлары.

Листериоз жүкті әйелдерге өте қауіпті, өйткені олардың иммунды статусы төмен.

Жалпы листериозбен ауырғандардың 20-30% жүктілер кұрайды. Инфекция анасынан трансплацентарлық жолмен ұрыққа беріледі, соның нәтижесінде мерзімінен бұрын немесе ұрық өлі туады, туған соң ақаулар дамуынан қайтыс болады (80 % жағдайда ұрық өлімге ұшырайды).

Тасымалдаушылық болуы мүмкін, ұзақтығы анықталмаған.

Особенности клинической картины листериоза у беременных

Лихорадка,
миалгии, озноб
иногда гнойный
конъюнктивит,
тонзиллит

Гриппозные
явления,
иногда
диарея,
приступы
удушья

Слабость
родовой
деятельности,
лихорадка за
несколько часов
до родов или в
родах

Листериоз ЖИТС-пен ауыратын немесе АИВ-жұқтырылғандар арасында және т.б. иммундық патологиясы бар науқастарда да дамиды. Эпителиялық және эндотелиялық жасушалардың зақымдалуынан бактериемия, бауыр, көкбауыр, лимфа түйіндері, ЖЖ-і зақымданады. Ішкі ағзаларда листериомалар түзіліп, келесі кезеңінде листериоидтардың некрозы мен ағзалардың дистрофиясы дамиды. Бұл – созылмалы түрлердің дамуына әкеледі.

Листериоз ауруының клиникалық белгілері алуан түрлі және орташа алғанда 2-4 аптадан кейін анықтала бастайды. Аурудың өтуі дене қызуының жоғары болуымен сипатталады, қалтырау, жүректің айнуы, бұлшық ет, сүйек, буындардың ауруы, гастрит, панкреатит белгілері. Жергілікті бадамша бездерінің іріңді қабынуы анықталады. Жыныстық мүшелері зақымдануы мүмкін, еркектерде уретрит, простатит, әйелдерде кольпит, эндометрит, аднексит ретінде. Әйелдерде листериоз қабынуы мүмкін, соның салдарынан жүктіліктің болмауы, поликистоз және гормоналдық бұзушылықтар болуы мүмкін.

Листериоздың инкубациялық кезеңі 3-70 күнге дейін барады.

- Көп жағдайда ОЖЖ зақымданады (менингит, энцефалит, мидың абцесі, психоздар);
- Сепсис,баспа, сүзек түрлерінде де өтеді;
- Сепсис түріндегі листериоз жаңа туылған нәрестелерде анағұрлым жоғары деңгейде байқалады және өлімге әкеледі.
- Жедел, созылмалы түрлері бар.

INFECTIONS

Listeria
Infections

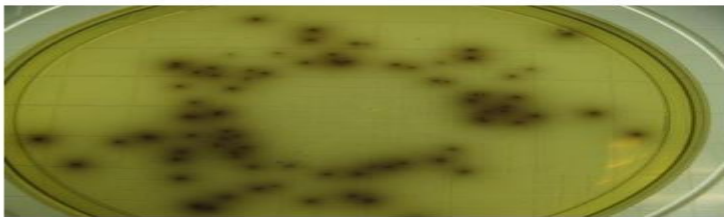

Лабораториялық диагностика.

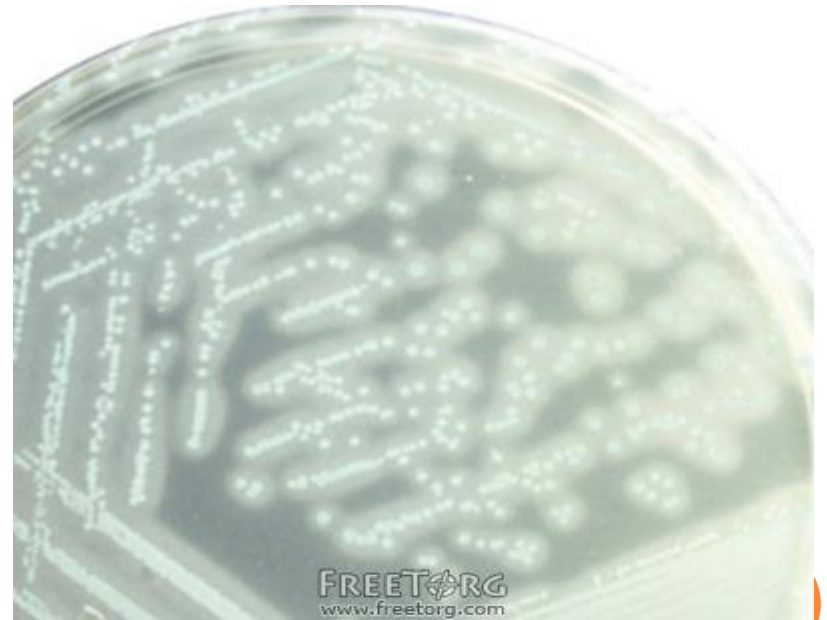
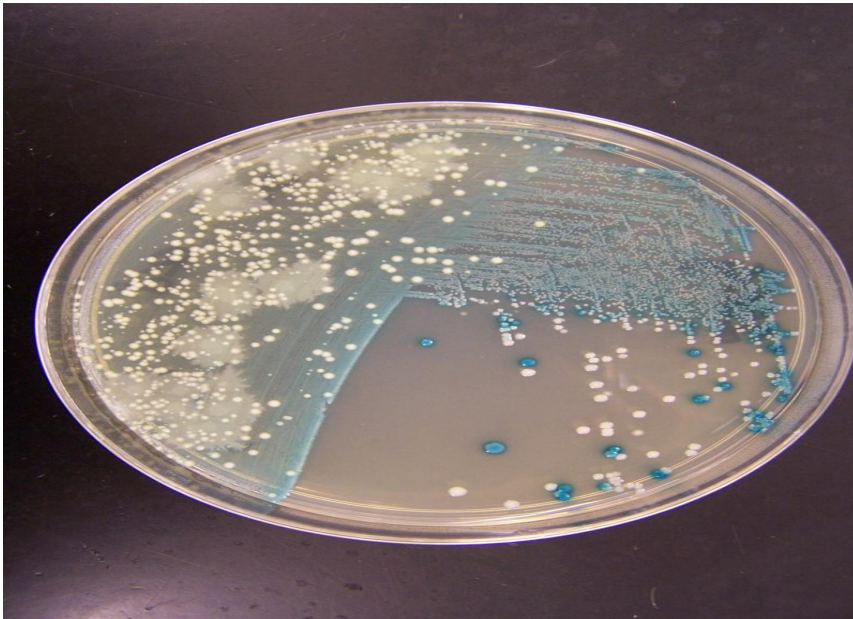
Бактериологиялық әдіс.

- ✓ Зерттеу материалы ретінде қан, жұлын сұйықтығы, көмей шайындысы, ұрық айналасындағы су алынады.
- ✓ Селективті орталарға Оксфорд агар және ПАЛКАМ-агар жатады.
- ✓ *Оксфорд агарда* 24 сағаттан кейін ұсақ (диаметрі 1мм), қара қоршауы бар, сұрлау коллониялар өсіп шығады. 48 сағаттан соң коллониялар қарайып, диаметрі 2мм-ге жетеді.
- ✓ *ПАЛКАМ-агарда* 24 сағаттан кейін ұсақ, диаметрі 1мм, жасыл-сұр түсті, ортасы қара коллониялар түзеді.

Колонии *Listeria monocytogenes*

- ✓ Селективті орталарда өсіп шыққан күмәнді колонияларды ары қарай идентификациялау үшін, 1% глюкоза қосылған ЕПА-ға себінді жасайды.
- ✓ Түзілген колонияларда листериялар ұсақ, сұрлау түсті, жартылай бұлыңғыр, шықталған болады.

Серологиялық әдістер.

- КБР, қос сарысумен қойылатын жанама гемаглютинациялық реакция, ИФТ және листериозды диагностикумен қойылатын АР (динамикалық түрде) жүргізіледі;
- Молекулалық генетикалық әдіс: ПТР.

Емдеу:

- Антибиотиктер тағайындалады;
- 2-6 апта, а ампициллин және гентамицинді клиникалық көріністеріне қарап бағалайды.

Алдын алу:

- Арнайы профилактикасы жоқ;
- Бейспецификалық сақтандыру жүреді;
- Инфекция ошағындағы жануарлар еті мен сүтін жоғары температурамен өңдегеннен кейін ғана қолдану;
- Жүкті әйелдерді жануарлармен қатынаста болмайтын жұмысқа ауыстыру;

Қорытынды.

Листерия табиғи ошақты зоонозды инфекция.

Қазіргі күнде листерия үй малдарының 12-түрінде, жабайы мал хайуандардың 91 түрінде тіркелген.

Төзімділігі жоғары болғандықтан, тамақ өнімдері (ет, сүт, көкөніс) және де тоңазытқышта көбейе алады. Көбейе отырып, адамдарға зиянын тигізеді. Сондықтан инфекцияның алдын алу үшін үй жануарларын уақытымен екпеден өткізіп, қораларды жануарлар нәжісінен тазарту керек, себебі қоздырғыш қида көп уақыт сақталады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Медициналық микробиология (Б.А. Рамазановтың және Қ.Құдайбергеноұлының редакциялауымен шығарылған);

[https://yandex.kz/images/search?text=серологическая реакция листериоза&img_url=http%3A%2F%2Ffb.ru%2Fmisc%2Fi%2Fgallery%](https://yandex.kz/images/search?text=серологическая реакция листериоза&img_url=http%3A%2F%2Ffb.ru%2Fmisc%2Fi%2Fgallery%2F)

<http://www.studfiles.ru/preview/1152638/>

<http://www.ronl.ru/referaty/biologiya/61918/>

